

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд на Десислава Иванова Алексова на тема „Изследване на туристическия потенциал на община Ботевград за устойчиво развитие на дестинацията“, представен за придобиване на образователна и научна степен

«Доктор» в професионално направление 3.9. «Туризъм»

Научен ръководител проф. д-р Соня Милева

Автор: доц. д-р Йордан Йорданов

Настоящото становище обобщава конкретните ми впечатления, както от резултатите от дисертационния труд, така и мнението ми за активната изследователска, консултантска и преподавателска дейност на докторанта през последните 5–6 години. През този период съм имал възможност да ѝ партнирам в съавторски разработки и публикации, в т.ч. в чуждестранни научни издания и в проучвания, отразени в съвместни доклади и презентации на академични конференции, административни и бранишови форуми и професионални събития.

Познавам Десислава Алексова като успешен млад преподавател и експерт, старателно трупаш през годините опит в няколко висши училища в страната – НБУ, МВБУ, ВУАРР, както и в Център за професионално обучение на планински водачи и Център ПРО Експерт. Тя има участие в над 14 проекта – национални и международни, в сферата на туризма, устойчивото развитие и трансгранично сътрудничество. Работила е като външен консултант по проектни разработки, координатор на различни научно–приложни инициативи в сектор туризъм и лектор в академични и професионални общности, в т. ч. участия в семинари и консултации, организирани от Българска Туристическа Камара и Националната лозаро–винарска камара.

Обща характеристика на дисертационния труд: Представеният дисертационен труд включва 162 стр. основен текст, в т.ч. 37 фигури и 21 таблици, и списък на литературните източници със 137 заглавия, 22 нормативни, програмни и стратегически документи, 16 електронни източници, както и 16 приложения с общ обем 46 стр. Дисертационният труд се характеризира с последователна и логична структура, аргументирана обосновка на проблемите и коректност при използване на литературните източници.

Разработката включва: Увод; 4 глави основно съдържание, съдържащи теоретико-методическата рамка на изследването, анализ и оценка на туристическия потенциал за устойчиво развитие на проучваната общинска територия, резултати от изследването, направени на базата на емпирични проучвания и концептуални предложения за стратегическо развитие на устойчив туризъм в община Ботевград; Заключение.

Темата на дисертацията определено е актуална и отговаря на съвременните потребности от изследване на конкретните възможности и проблеми на ниво община, които касаят туристическото развитие на т.н. по-малко популярни у нас туристически локации. Анализът и оценката на потенциала за устойчиво туристическо развитие на община Ботевград, както и предложенията за конкретни приоритети в пазарноориентираното ѝ развитие, предоставят материал, който може да бъде основа за реални действия и инициативи на местните власти, местната общност и представители на туристическия бизнес.

Обектът и предметът на изследването са компетентно формулирани и ясно очертават изследователските задачи и подходи.

Основната цел, заложена в разработката отразява основните акценти, търсени като характеристики на една систематизирана ресурсна база, водеща в крайна сметка до формулиране на научно-обосновани оценки и обобщения като резултати от изследването. Според мен в процеса на проучването на представеното изложение в значителна степен първоначално заложената основна цел е в някакъв смисъл разширена или надхвърлена. Този извод е свързан с реализирането на Четвъртата задача като по мое мнение, чрез „Формулиране на цели и стратегически приоритети за устойчиво туристическо развитие на община Ботевград“ автора аргументира и структурира един научно-обоснован фундамент на базата, на който се появяват възможности за научна обосновка на дългосрочни бизнес ориентири за устойчивото развитие на туристическите услуги в община Ботевград.

Теоретичен подход и методика: Теоретичната база на дисертационния труд се определя от постановките по проблема на устойчивото туристическо развитие и неговото проявление на местно-общинско ниво. Докторантът добре представя и интерпретира основните принципи и постановки на устойчивото туристическо развитие на ниво малка териториална единица, в контекста на териториалната система на индустрията на свободното време, част от която е и туризъм. За целите на изследването е приложен разнообразен методически инструментариум. Използвани са методи от различни сфери на научното познание – картографски и ГИС, статистически, пазарно-икономически и социологически. Успешно се ползват традиционните форми на научно-приложен анализ и синтез както на вторични, така и на първични източници на информация. Обективността на изводите и обобщенията в разработката е защитена, чрез осъществяването на емпирично проучване и споделените констатации от него. Резултатите от проучването са представени на нужното ниво добър научен език, което доказва уменията на докторанта да работи и ползва свободно научната терминология по разглежданите проблеми.

Независимо от някои пропуснати или по-скоро не споделени възможности за отразяване на някои по-детайлни компоненти на средата като процеси и тенденции, характеризиращи известни проблемни области на бизнес средата, на база информация събрана, чрез тематични анкети и интервюта като цяло ясно се очертават научните и научно-приложни приноси на дисертационния труд. Сред тях се открояват убедително споделените резултати от приложения многофакторен анализ и оценка на основните

обективно съществуващи базисни условия и възможности, изискващи управление на действащите три групи фактори, осигуряващи приоритетното устойчиво развитие на туристическото предлагане на дадена територия. В конкретният случай става въпрос за ефективно приложение на комплексен подход на управление, включващ ситуационния анализ и формулиране на дългосрочни приоритети на развитие на база маркетинговия синтез. Комплексно очертаните в работата на автора условия като потенциал от различни групи фактори и оценката на тяхното моментно състояние, обективно ще подпомогнат процеса на прогнозиране и планиране на корпоративно и общинско ниво с отчет на възможностите за превръщане на съществуващия ресурсен туристически капацитет на общината в динамично развиващ се пазарно ориентиран и ясно профилиран продуктов асортимент.

В заключение ми се иска да акцентирам отново на основния позитивен резултат от труда, положеното старание и творческо дръзновение от страна на автора на дисертационния труд, в частност на изведените и споделени приоритети, фокусирани в управленския процес като ориентири, трасиращи пътя за приемане на правилни управленски решения и съгласувани действия на всички нива в сектора. Обосноваването от автора конкретни изводи и препоръки, ако бъдат популяризирани и споделени в близко бъдеще ще подскажат на предприемачите, заети в сектора и на заинтересованите нови инвеститори за възможността от коопериране в щадящото използване на наличния ресурсен потенциал. По този начин ще се осъществява и приложния ефект от изследването, чрез споделяне на един ефективен подход в управлението на групите фактори, което ще доведе до реализиране в близките 3–5 години на трайно пазарно присъствие на един автентичен и атрактивен набор от местни туристически услуги.

Убедем съм, че резултатите от научното изследване ще доведат до постепенно приобщаване в близко и по-далечно бъдеще на интересите на всички далновидно ориентирани местни доставчици на туристически услуги, представители на общинската администрация, търговски партньори, НПО и местните съсловни общности с отношение към сектора.

Представеното дисертационно изследване представлява научно издържан, творчески и самостоятелен труд, който има своя доказуем принос като разработка, посветена на актуална тематика с приложно значение, както за инвеститорите и заетите в сектора от една страна и за представителите на кооперираните с него местни стопански структури на базата на ясно очертаните насоките на устойчиво туристическо развитие в рамките на община Ботевград. Предлагам на Научното жури да присъди на Десислава Алексова образователната и научна степен „доктор“, по професионално направление 3.9. „Туризъм“.

14.03.2019 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Йордан Йорданов,
Зам.председател на Сдружение туризъм